

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat.  
12 " " " " 2 "  
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

#### Rokopis

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

# SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.  
za pol leta . . . 5 " — "  
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 "  
za pol leta . . . 4 " 20 "  
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna šte. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

## Hrvatska pa Jugoslovani.

Nekdaj bili so Hrvatje podslomba jugoslovanske ideje. Zagreb imeli so za središče, okoli kterega naj se Jugoslovani zbirajo, hrvatskemu plemenu so prisvojali tisto moč, ki bi dobrodejno objela različne jugoslovanske elemente. A kaj nam kuže danes pogled na Hrvatsko? Res, da tudi mi dosti ne storimo, a izgovarjati se smemo s tem, kako da je naša domovina razkosana, kako smo povsod v manjšini. Hrvatje pa imajo svojo narodno vlado, svoj sabor. In kaj dela ta vlada, ta sabor? Ne vesta drugega posla, ko vklanjati se pred Madjari; med tem, ko teče jugoslovanska kri tik hrvatskih mej, posvetuje se sabor o čisto malovažnih rečeh! Taka apatija, tak dremež, taka neiskrenost je zares že sramota! Zastonj skušata Makanec in Folnegovič osokoliti duhove; narodno (?) vlado in narodne (?) poslance navdaja strah pred Madjari, in morda tudi nekoliko zavistna mržnja do Srbov. Hrvatje so se umaknili na separatistično hrvatsko stališče, odkar jim raste srbski tekmeč čez glavo. Pa to ni niti plemenito, niti možgato. V tako važnih časih je treba opustiti vse tekmovalje; in da bi se bili Hrvatje krepko potegnili za bosenske sosedo, bile bi simpatije Bosnjakov v hrvatskem taboru; sedaj pa, ko niso nič storili, nimajo pravice pritoževati se, da so prišli ob veljavo pri Jugoslovanih. Ali more drugače biti? Niti mi Slovenci jih ne bomo mogli spoštovati, če vidimo, da drugega ne znajo, ko vklanjati se Tiszom, in v oger-

skem saboru zmeraj molče prikimovati madjarski večini.

Združenje Dalmacije s Hrvatsko je reč, ki se bo izvršila, Bog ve kedaj, ali pa nikoli; saj še granice ne morejo osvojiti. Kaj pa hoče potem mala Hrvatska? Na katero moč oprta si hoče pomoči, ako se stavlja zdaj na zgolj hrvatsko stališče? Životarila bo bedno in siromašno od milosti madjarske, kakor dosedaj, če jej ne pomorejo tisti Srbi, na ktere so bili Hrvatje vedno navajeni čez ramo gledati. Nam so Hrvatje in Srbi enako ljubljene bratje, in ne bo nam v malo škodo, ako Hrvatska propade, ker se nimamo potem na koga naslanjati; žalibog, da je Hrvatska sedaj ravno na najbolji poti, ki pelje v propad in zgubo vsega političnega vpliva. Zato se ne moremo zdržati, da ne bi izrekli svojega obžalovanja nad čudnim vedenjem hrvatske narodne stranke. Mótite se, bratje, ako mislite, da bo Avstrija za vas posredovala ter vam Bosno v naročje položila. Ako si Avstrija Bosno osvoji brez vas, jo bo tudi vredila brez vas, za to bodo že skrbeli Madjari in Nemci, da se vaša moč ne bo povečala; naj Srbi zmagajo ali ne zmagajo, politični vpliv Hrvatske je vničen, ako še o pravem času ne povzdigne svojega glasu za turške Slovence. To je tako jasno, da se je le čuditi, kako da se ne najde noben domoljub na Hrvatskem, ki bi to svojim rojakom razložil.

## Spomni na Turke.

Tam, kjer si bobneča Bela išče poti med silnim skalovjem v podjunsko dolino v širni

naročaj mogočne Drave, v železni Kapli na slovenskem Koroškem, najdeš še stare zidove, tri sto let stare, in če poprašaj, kaj pomenijo, povedal ti bo vsak pastir, kako je bila tu turška moč vničena od junaških Slovencev. Tudi mi Slovenci smo imeli svoje hude pa slavne dni, ko se je nad našo silo razdrobljevala turška moč. A zgodovina vseh teh slavnih činov ni zapisala. Naši dijaki morajo znati ime vsakega nemškega kralja in knjeziča, kdaj je vladal, a o slavnih činih naših slovenskih pradedov se jim nič ne pové. Le prosti narod je ohranil spomin na one slavne dni v ustmenem sporočilu in mnogih prekrasnih narodnih pesmicah. Kakor srbska, je zrastle tudi naša narodna poezija iz krvi prelite za slovansko-krščansko kulturo proti turškemu barbarstvu. Naš narodni genij pozna še turško krutost po tri sto letih prav dobro, in naše sočutje za jugoslovansko reč ni prisiljeno ali po zvijačah narejeno: prosti narod slovenski je brez vsake agitacije ves srdit na turške barbore, in trebalo bi samo, da Turki zmagajo in priderejo na našo zemljo, kar pa se ve, da ni verjetno, pa je ves naš narod na nogah! Kar Turki sedaj na Bulgarskem delajo, to so počenjali tudi pri nas, zato je vsak, ki čuti le količkaj simpatije za te barbore, izdajica in sovražnik naše krvi. Kri ni voda; in mi vsi smo te misli, da naša slovenska kri še nikoli ni tekla za boljši namen, kakor tačas, ko se je pretakala za iztiranje polumesca iz naših krajev. Zatorej Bog daj Srbom in Črnogorcem srečo!

**Poročila z bojišča** za Srbe niso po vsem ugodna. Muktar-paša je v Trebinji

## Par dni iz življenja slovenskega vrednika.

(Humoreska, pa bolj za jok, ko za smeh.)

(Dalje.)

Med pismi je danes le dvoje, ki mu ni po volji. V prvem prosi „prijatelj“, naj bi mu vrednik naznanil, v katerem magacinu v mestu se pšenica najceneje dobi, v katerem pa najdražje prodá; drugo prihaja od „bralca“, ki piše, da je njegov sin „zaprt zato, ker je hud Slovenec, kajti zarad tega, ker je enkrat gledal, ko so se fantje malo stepli in je eden izmed njih potem kmalo umrl, vendar ne more biti zaprt.“ Ta „bralec“ prosi, „da bi v listu vse, priče in sodnike, „fest“ ozmerjali, ker so vsi nemškutarji, ki bi Slovence radi na zelji snedli.“

Te pismi greste v koš, ravno tako nekaj „listnic“, ki prašajo po različnih rečeh, ktere z listom niso v nikakoršni zvezi. Če bi vrednik hotel vse to oskrbovati, moral bi imeti za pomoč najmanj troje ljudi, ki bi ga na mesec stali vsaj 300 gl.

„Včeraj taka suša, danes pa povodenj“, zdihne vrednik, ko zagleda velik kup došlih mu dopisov. Toliko jih je, da bi lahko tri liste napolnil z njimi. Jame jih prebirati in poprav-

ljati, oziroma krajšati, ker hraniti jih tako dolgo, da bi prišli vsi na vrsto, — to ne gre, bi zastarali. Tedaj velja skrajšati jih, kolikor se dá, če tudi letimo v nevarnost, da se vsuje nevolja tako ostrizenih dopisnikov kakor ploha nad nas. Zato delata pero in svinčnik tako dolgo, da je polovica dopisov deloma popravljenih, deloma skrajšanih in prenarejenih, par jih tudi odleti, ker popisujejo vsi enako dogodbo; iz vseh treh se naredi eden. Druga polovica mora čakati drugega lista, ni drugače.

„No, za danes bo mir“, se oddahne vrednik, „vreme je prijetno, tedaj se grem malo vedrit iz mesta; par ur sprehoda v zelenem mi bo dobro délo.“

V zavesti, da vsaj do poldne ne bo nič opravka, se napravi in odpravi od doma. Ravno prime za kljuko, da bi odprl vrata, kar sliši zopet trkanje in ko odpre, stoji pred njim tiskarski deček in izusti:

„List je konfisciran. Ali ga bomo vnovič tiskali ali ne?“

„Bes te plentej, še to! S takim trudom sem ga skup skavsas — za policijo“, renči vrednik in ko vidi, da deček še stoji čakajoč odgovora, bruhne iz sebe: „Zarad česa je bil list zasežen? Kaj so zapečatili?“

„Dopis iz D.“, odgovori deček.

„Tako! Saj sem ga natanko poslovenil po članku v nezaseženem listu“, tolaži vrednik na pol tiho samega sebe, dečku pa pravi: „Toraj tiskajte list vdruči, izpustivši zaseženi članek.“

Deček odide, za njim gre vrednik, nevoljen, ker mu je dopoldan že skažen. Zdaj ga ne veseli več zelenje zunaj mesta, kuha mu v prsih, zdaj mora iti v družbo, da se bo nekoliko izkihal, ker mu nevolja prehudo na srcu leži. Podá se toraj v gostilnico, kjer si je dobre družine gotov.

„I, kaj pa ste pisali, da je vaš list zopet konfisciran?“ je prvo, kar mu prileti na uho, še predno je sedel in si kaj naročil.

„Nič tacega“, odgovarja, ko se vsede, „je že taka. Kar drugi smejo pisati, mi ne smemo.“

„Kteri članek je pa zbodel policijo?“ vpraša družba in skoro vsak izleče en iztis zasežene številke iz žepa.

„Dopis iz D.“, odgovori vrednik zamolklo.

Na to nastane tihota, vsi beró zaseženi članek, tudi po dva skup. Kar se oglasi eden, ki ne more do nobenega lista:

„Veste kaj, naj ga eden bere, bomo vsi slišali.“



zajet in si ne upa prijeti Črnogorcev, ki oblegajo mesto. „Presse“ pričakuje, da bode primoran z ostanki armade svoje rešiti se čez mejo avstrijsko. „W. Tagbl.“ pa poroča, da mu Derviš paša iz Novega Pazara z 20 batalijoni hiti na pomoč. Za Čolak Antiča bi bilo to ravno prav, ker bi mu potem nihče ne branil zediniti se s Črnogorci in pretrgati zvezo vojne turške v Bosni in Hercegovini z drugimi oddelki.

2. t. m. so Turki napadli Mali Zvornik, pa so bili odbiti. Suleiman in Ejub paša sta z zedinjenimi močmi napadla Srbe pri Trešibabi. Boj je trajal od ene popoldne do 8. ure zvečer. Turško središče je bilo za dve uri porinjeno nazaj. Ta dan je tudi Horvati prišli iz Turke; boj je razsajal še 4. t. m. ob štirih zjutraj. Srbi so udrli v turški tabor in so vzeli trdnjavo marmorsko pri Nišu. Na zadnje pa so se morali Turkom umakniti iz Knjaževca, ki so ga požgali.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 7. avgusta.

### Avstrijske dežele.

**Na Dunaju** je bil 5. t. m. ministerski svet, h kateremu sta bila telegrafično poklicana tudi na odpustu bivajoča ministra Depretis in Chlumecy. Kaj se je obravnavalo, časniki dunajski ne vedo.

**Avstrijski konzul** v Brčki in dr. Gučha nabirata podpise za zedinjenje Bosne z Avstrijo. Vlada je zaukazala, da avstrijski vojni zdravniki ne smejo v Belgradu službovati in da tudi avstrijske ladje ne smejo prevaževati ranjencev.

**Moravski poslanec** dr. Pražak je bil za včeraj sklical shod veljavnih federalističnih rodoljubov moravskih. Velik del poslancev in vsi previdnejši volilci so s „Politiko“ prepričani, da ne more več tako biti, kakor doslej, in da se morajo Moravci tesno združiti s Čehi, če se nočejo sramotno vlačiti za Dunajčani. — Da je narodna stranka moravska vsled napačne svoje politike zgubila veliko vpliva, priča izid srenjskih volitev. V nemških kmečkih občinah, kakor se piše „Pressi“, so bili izvoljeni napredni kandidati in stranka konservativna, ki je zadnjič v marsikterem kraju zmagala, je zdaj skoro povsod propala. V slovanskih sre-

njah pa je zmagala treznejša stranka, ki s prenapetimi narodnjaki in agitatorji noče imeti nič opraviti.

**Gališki** deželni zbor bode, kakor poroča „Czas“, 25. t. m. razpuščen, in meseca oktobra se bodo vršile nove volitve.

**Na Hrvatskem** so v Pakracu in Belovaru zaprli od nekega človeka ovađenega kupca Štefana Dragičevića in njegovega sina, vodjo Petra Despotovića in učitelja na pakraški učiteljski pripravnici Demetra Josića, pa nekega kupca in dva učitelja belovarska, češ, da so krivi veleizdaje. Subotić je zaradi tega 5. t. m. vlado v saboru interpeliral. — Dr. Makanec se je vsled bolehnosti in denarnih zadev poslanstvu za sabor hrvatski odpovedal, kar je za narod hrvatski velika škoda, ker je Makanec vedno navduševal in budil malomarne poslance, da niso čisto pozabili dolžnosti svojih do naroda hrvatskega. Madjari in Madjaroni pa bodo jako veseli, če vrli Makanec vzame slovo od sabora hrvatskega, kjer jih je neusmiljeno bičal. Morda ga bodo pa volilci njegovi pripravili, da zopet prevzame poslanstvo.

### Vnanje države.

**Na Poljskem** je vsled novega sodnijskega reda nad 1000 uradnikov prišlo v službo. — Šolski nadzornik varšavskega okraja je zapovedal, da ima odslej rusčina biti učni jezik tudi v šolah nemških naselnic, kjer se dozda še ni porušovalo. Rusčine nezmožni učitelji se imajo odstraniti in nadomestiti z ruskimi. Ta ukaz je nemške naselnike jako osupnil. — Varšavskim listom so gosposke zapovedale priporočati nabiranje milodarov za jugoslovanske vstajnike.

**Rumunsko** ministerstvo je odstopilo, ker je zbornica proti njegovim nasvetom sklenila, tožiti prejšnje ministre. Bratiano ali Ghika bo sestavil novo ministerstvo.

**Papež** so bili 2. avgusta po poročilu „Cor. B.“ sklicali kardinale, da so se z njimi o marsikaterih rečeh posvetovali. Papež so jim neki tudi naznanili, da nameravajo škofom cerkve katoliške poslati okrožnico in jim priporočiti, da naj strogo čujejo zoper krivo vero (novošegni liberalizem, starokatoličanstvo itd.), ki jo skušajo trositi med katoličani. —

**Francoska** narodna skupščina je dovršila proračun državnih dohodkov v prihod-

njem letu. Za starešinstvo namesto umrlega Périera je desnica nasvetovala Chesnelonga, levica pa Dufaurea, ki bo najbrže tudi izvoljen.

**Na Poznanskem** se je osnovalo neko društvo, ki si na vso moč prizadeva, da bi pri prihodnjih volitvah za deželni zbor pruski zmagali vladi prijazni kandidati. To društvo namerava izdajati tednik, ki poljske narodnosti in verskega čuta ljudstva katoliškega ne bode napadal (?), ampak le krepko zavračal predrznost (!) cerkvenih predstojnikov, zagovarjal določbe vladine glede šole in cerkve in podučeval nemške katoličane, ki utegnejo iz strahu za svojo vero glasovati s Poljaki. Enako društvo se je osnovalo v samterskem okraju in v svojem volinem oklicu trdi, da se ima nasprotje med cerkvenim in političnim poljem zdaj poravnati. Pravijo, da je tudi več duhovnikov pristopilo k tej „državi prijazni“ stranki. „Schles. Presse“ pripoveduje iz zanesljivega vira, da je tim „državi prijaznim“ duhovnikom kardinal in nadškof Ledochovski iz Rima pisal, da naj dano pohujšanje v 90 dneh javno prekličejo, sicer jih bo zadela suspenzija in veliko cekveno izobčenje. Med Kristusom in Belialom, cerkvijo in brezversko (novošegno liberalno) državo zveza in prijaznost ni mogoča.

## Izvirni dopisi.

**Iz Trsta**, 5. avgusta. (Vojska in trž. listi; volitve in trž. društva; liber.-lahonski vredniki.) Pasji dnevi so; naša notranja tržaka politika miruje, nič se ne sliši ne o mestnih ne o društvenih zborih. Dobro za časnike, da je zdaj vojska na Turškem, ker drugače bi bili časniki strašno dolgočasni in bi se tudi malo prodajali; vojska pa jih dela zanimive. Uradni in vladni listi so pri nas kakor drugod v naši državi bolj vneti za Turke, nego za Slovane; neodvisni laški listi pa se vrtoglavijo za naše brate Srbe in Črnogorce; žalostno pa je pri tem, da se organ tukajšnje laške katol. družbe poteguje za legitimnega (!) vladarja Turške in graja uporne podložnike! Mi slovanski katoličani ne moremo odobravati take nekrščanske politike, kakoršno vganjajo nekateri laški listi katoliške stranke, zapeljani od navidezne legitimnosti turškega prestola in od strahu pred — Rusi! Sklicevanje teh listov

„Dobro, dobro!“ doni iz vseh strani, „gospod K. ima najkrepkejši glas in gladko bere.“

„Da, da, gospod K. naj bere“, doni zdaj tudi od drugih miz, od katerih pride več gostov bliže, da bi bolje slišali. Še celó natakariji in natakarike se obstopijo ob voglih in splošna tihota je, dokler K. članek bere. Ko ga je prebral, doni iz vseh strani:

„A, ta pa res ni nič nevaren, sem mislil, da je kaj hujega. Da zaradi take malenkosti list poberó! A, a! Nemški listi vse drugače pišejo, pa se jim nič ne zgodi.“

Potem se začne živahen razgovor o tiskovni svobodi, postavah, policiji, sodnji in enakih rečeh; na novo došli gosti, ki čujejo, da je bil list zasežen, si ga izposodijo od drugih — in predno zvečer solnce zaide, je bralo zaseženi članek vsaj desetkrat več ljudi, nego bi ga bilo bralo, če bi ga bila policija po svetu spustila. —

A vrnimo se k vredniku. Pogovor je živahen, tudi on se ga vdeleži. Pri tem se mu srce tako ohladi, nevolja tudi izkadi, da gre zeló zadovoljen domu, ker je skusil, da občinstvo je na njegovi strani. Tudi ga tolaži misel, prepričanje, da ne more vedno tako biti, da mora vsa ta reč enkrat se presukati.

Pride domu, a predno stopi v sobo, migne mu dekla, rekoč, da nek gospod čaka v sobi, ki je videti prav siten. Vrednik stopi v sobo. Tu zagleda pred seboj človeka nekako ženijalno — se reče: umazano oblečenega človeka, ki po kratkem pozdravu slovesno prične:

„Mi je čast, pred seboj videti imenitnega vrednika slavnega lista?“ in ko vrednik molče prikima, nadaljuje s Ciceronovo zgovornostjo: „Meni se sicer ne vidi, da bi bil kaj posebnega — a dovolite, da sedem — sediva!“

„Slobodno“, odgovori vrednik precéj mrzlo, a vendar radoveden, kaj bo s tega, in sede.

„Vidite, slavni gospod“, nadaljuje oni s povzdignjenim glasom, „jaz imam idejo, izvrstno idejo, po kateri se dá sedanji stan mahoma tako obrniti, da bomo mi Slovani — jaz sem Slovan, gospod, in vsacega bi zdrobil, da, zdrobil bi vsacega, kdor bi bil tako predrzen, da bi mi tega ne verjel. Ha!“

Pri teh besedah skoči kviško in se buti na prsa, da edina gumba, ki je ogoreno srjaco še skup držala, odskoči in se prikaže na prsih široka špranja. To prisili razbeljenega govornika, da brž seže za vrat in z bolj pohlevnim glasom nadaljuje:

„Jaz sem Slovan z duhom in telom in gorim za slovansko idejo —“

„Prav, prav“, se vtakne vmes vrednik, ki je spoznavši tiča pogledal na uro in ob enem videl obraz dekle, ki je že vdrugič mignila, da bo kosilo mrzlo, če ne pride, „prav! Toda, ne zamerite, meni je čas tesno odmerjen. Blagovolite tedaj naznaniti, kaj mi je naklonilo čast, da vas tu vidim in se z vami seznanim?“

„Da, da“, krhne tujec, kakor da bi par vvodnih člankov požrl, „rad bi vam razvil svojo idejo, — velikanska je, tega vas zagotovem, vi bi kar strmeli, da, strmeli bi —“

„Verjamem, verjamem“, pritruje vrednik in gleda neprenehoma na uro.

„To idejo bom dal dobro vtemeljeno v natis, to bo ropot po svetu, da tacega še ni bilo. Dozda imam spisanih še le sto pól, pa bo trikrat toliko, se vé da.“

„To bo pa res velikansko“, dé vrednik, da bi le kaj rekel.

„Orjaško bo, vam povem! In glejte tu“, pri teh besedah izleče polo iz žepa, na kateri je več imen, „tu so najslavnejše osebe Slovanov sedaj živeče, tu — tu — evo, glejte! tu je tudi vaše slavno ime. Vidite!“

(Dalje sledi.)



na vedenje katoliških prebivalcev na Turškem bo pač kmalo nemogoče, ker se tudi katoličani čedalje bolj združujejo z drugimi kristijani zoper skupnega tlačitelja Turka. — Pri nas ni posebnih novosti v političnem obziru; prihodnji mesec se začne gotovo življeše gibanje med strankami zaradi volitev v tržaški zbor. Vladna in liberalno-lahonska stranka ste že začeli agitovati; Slovenci smo tudi pri tem zadnji, ker naše polit. društvo ni še nič v tem obziru vkrenilo; morda kaj stori v kratkem. — Toliko živahnejše pa je vsakdanje življenje v mestu, kjer se vse drenja in paha, da si služi vsakdanji kruh, in še kaj več. Pa tudi domačih bojov ne manjka, ne le s peresom v listih, temveč tudi s trdnjšimi pravnimi dokazi ad hominem. Tako se ne le agenti nasprotnih si mrtvaških družeb, ki so le malo ali celo nič ne izobraženi, temveč tudi olikani vredniki nasprotnih si liberalnih listov na očitnih ulicah po dnevu napadajo s pestmi in s palicami... O ti blažena olika!

**Hrvatska**, 31. julija. Najvažnejše izmed drugih razprav našega sabora so interpelacije, ki so bile stavljene zaradi iztočnih zmešnjav. Znano je sicer, da so se Madjari že naprej zagrozili hrvatski sabor precej razpustiti, ako se bode mešal v iztočno vprašanje. Vkljub temu je imela opozicija vendar toliko poguma, da je njen član Makanec svoj glas za nesrečno rajo povzdignil ter vladi in njenim privržencem precej ostrih besedi povedal, kajti gola resnica je, da se mora Hrvatska ravnati le po zapovedi iz Beča ali Pešte, kakor gospodje Madjari zahtevajo. In to je vendar zares prežalostno! Na hrvatskih mejah so se avstrijski državljani ubijali, in Hrvatska je morala molčati, ker Madjar drži s Turčinom, in molčati se mora, da se ne porodi nesporazumljenje.

Hrvatska, rečem, morala je molčati, ko so se njeni zemljaci ubijali, in molčati mora, ko se njeni bratje v zdvojnosti borijo za svobodo in vero svojo, ker Madjar tako hoče! Kje ima Hrvatska svoj ponos, ona Hrvatska, ki je toliko krvi prelila v turških bojih, ki je ubrala Turku, da ni navalil na Nemško! Hrvatski narod je slavenski, kakor oni v sosednih turških zemljah, in Hrvatska mora molčati. To so nasledki one žalostne politike vladinih privržencev, ki so se, skoraj bi rekel, odcepili od slavenske zastave, ker so Madjari tako zahtevali. Slavenska ideja čisto premalo navdušuje naše občinstvo, in naši javni organi to idejo premalo gojijo. Držimo se Slavenstva v tem važnem položaju in to posebno Hrvatim, ker samo v Slavenstvu nahajamo pravo rešitev iztočnega vprašanja, kajti iztočno vprašanje je slavensko in ako se bomo oklenili te zastave, nam ne more spodleteti. Pustimo sanjare Madjare, saj jim bije že zadnja ura, nam pa se sveti zarja boljše bodočnosti. Hrvatim je treba bolj odločne slavenske politike, nego ozke hrvatske, kajti samo po prvi more doseči ono važnost na jugu, kojoj nam pripisuje sedanja okolnost.

## Domače novice.

V Ljubljani, 8. avgusta.

(„Turški list“) opravičuje državne uradnike, češ, da to ni nič čudnega, če simpatizirajo s Turki. „Uradnik, pravi „Tagblatt“, se navadno vstopi na tisto stran, ki stoji na postavnih tleh; nikdar se ne more in ne sme pridružiti tistemu taboru, ki priporoča vstanek in upor ter se z orožjem v rokah bojuje zoper postavno državno vladno. V srcu uradnikov mora vedno prostor biti za pravico.“ To ni samo dolžnost uradnikova, to je po naravi

dolžnost vsakerega človeka, zato se pa tudi vsakdo, ki ima le še količjak npravnega čuta, srdito obrača od Turkov, ki so si s silo podjarmili narode jugoslovanske in z nogami tep-tajo pravico in vsa najblažja čutila. Po sodbi „Tagblattovi“ pa se Turki bojujejo za postavnost in pravico!! Tedaj je prav, da te pošasti skrunijo poštene žene in mladoletne deklice, da na kol natikajo može, koljejo starčke in nedolžne otročičke, končavajo polje, požigajo mesta in vasi? Nekje drugod si ta „turški list“ pripoznava vstavovernost v „superlativu.“ Ker neprenehoma po veri in duhovnikih udriha, samostane obrekuje, celibat zaničuje in odpraviti skuša, ugrabljenje cerkvenega premoženja odobruje, početje Bismarkovo povzdiguje, ki duhovnikom ne dopušča sv. maše služiti, bolnike obiskovati in druga cerkvena opravila opravljati, ker se za cerkveni pogreb samomorcev poteguje, civilni zakon zagovarja, Turke hvalisa itd. itd.: naj nam pové, so li to poglavitne lastnosti vstavoverstva? Če pa niso, naj nam določno definira vstavoverstvo naj ne prežvekuje starih in praznih fraz. — Dalje je zalajal nad „Slovencem“ zaradi članka „Prusjaštvo in turkoljubstvo po deželi,“ v katerem smo konstatirali, da je med našimi turkoljubi le malo samostojnih ljudi, ampak največ različnih c. k. uradnikov. Turškemu listu se ta prikazen naravna zdi, češ, da uradnik mora držati z državami, ne pa z onimi ljudmi, ki se upirajo državnim oblastim, kakor n. pr. Srbi, Črnogorci in ustajniki. — Dobro, turčin! Tebi je tedaj država, v kateri ima manjšina vse, a večina nobene pravice, kjer se uganjajo nečloveške grozovitosti, postavna, in kdor se noče dati več moriti in zatirati, ti je puntar. Na ta način se s tabo ne dá govoriti, ker turčin je turčin, obračaj ga, kakor hočeš. — Sploh je „turški list“ zadnje dni, kar se Turkom v Hercegovini tako slabo godi, ves zmešan, kar trdi na prvi strani, preklicuje na tretji. Nedavno je na prvi strani vnovič Turke iz Evrope gonil in upil, da niso več za današnjo dobo; na tretji stani se pa zaganja v tiste, ki Turka iz Evrope podé, nad Srbé, Črnogorce, ustajnike in nad Slovane sploh, ki s temi simpatizirajo. Kaj more tedaj iz tako zmešanih možgan pametnega priti?

(„Laibacherica“), t. j. vladni list, ki vedel izhaja le na stroške slovenskih davkoplačevalcev, je gledé jugoslovanskega bojišča prava teta „turškega lista“, ker ne le njen vrednik poročila iz bojišča in pretresavanja političnih dogodeb striže samo iz listov Slovanom sovražnih, ampak list jemlje tudi telegrame iz bojišča najraje iz „N. Fr. Presse“, ki je kakor dokazano, najslabše podučena, ker njenih lažnjivih poročevalcev eden ni blizo bojišča, ampak se vsi le ob mejah po Avstriji klatijo in si izmišljujejo novice, s kterimi svoj list pitajo. Vrednik „Laibacherice“ bi se bil že lahko prepričal, da so telegrami dunajske vlačuge do malega vsi še hudovoljeno izmišljeni bili, in vendar trosi „Laib. Ztg.“ take laži po deželi, v kateri je prebivalstvo slovensko in se zelo briga za dogodbe na jugu. Nek slovenski list je bil parkrat konfisciran zaradi poročila o ustaji, ker je državni pravdnik trdil, da so izmišljena, čeravno so se par dni pozneje za resnična skazala, in da se z njimi moti javno mnenje ter ljudje po nepotrebnem strašijo. Kaj pa je s turškimi telegrami dunajske vlačuge, ktere „Laib. Ztg.“ tako hlastno bralcem podaja? Ali poročila o zmagah Turkov ne strašijo našega ljudstva, ki se Turkov huje ko vsega boji in misli, da če bi potolkli ustajnike in Srbe, bi utegnili k nam priti? Vrh tega so ti tele-

grami še lažnjivi, kakor smo rekli. Ali je spodobno za list, ki nosi c. k. orla na čelu, tro-siti take laži, to naj razsodijo drugi. — Leo, Leo, kdaj si tak turek postal!

(Našim nemčurjem za izgled.) Mesto Celovec je gotovo bolj po pravici v slubu strogega ustavoverstva kakor Ljubljana, ker ima večino prebivalcev nemških in ponemčenih. In vendar mestno starešinstvo ne mara Turkov, ker zahteva, naj onih 11. vjetih, kteri so tam internirani, zopet odpeljejo. Ljubljanskim nemčurjem pa so bili ti Turki tako všeč, da bi jih bili gotovo radi zá-se pridržali. — Če je več takih mest, kakor Celovec — in mi se nadjamo, da jih je, potem utegne Avstrija v zadrego priti, kam bi spravila vjete Turke, kterih ima, kakor zvemo, v Dalmaciji veliko. Tedaj ji bodo naši nemčurji gotovo zelo vstregli, če ji pomagajo iz zadreg s ponodbami, da so pripravljeni, vsak nekaj Turkov na dom vzeti in preživiti. Po Ljubljani bi se na ta način spravilo pod streho in preskrbelo par tisuč Turkov, če vsak nemčur le po dva, tri vzame. Pa tudi po deželi bi se jih dalo precej pospraviti, ker bi se naši „turčini“ svojih južnih prijateljev gotovo ne branili. Oglasite se tedaj, nemčurji, za ljube vam goste! Zdaj jih lahko dobote.

(Veliki koncert) v deželnem gledališču nameravajo dati v četrtek 10. avgusta trije prvi članovi narodne opere gospa Milka Gerbičeva, in gg. Franjo Gerbič in Jos. Noll — obadva zadnja rojaka naša, kterih imeni ste že znani slovenskemu občinstvu. Sodelovali bodo iz prijaznosti nekteri tukajšnji godbeni umetniki in se nam obeta zanimiv program, kterega priobčimo v prihodnji številki.

(„Beseda“) na korist g. Stöcklna je bila lepa in zaslužila več občinstva, kakor ga je bilo na čitalniščnem vrtu. Vršila se je po vsem izgledno, vsaki točki je občinstvo ploskalo, nektore so se morale celo ponavljati. Gosp. Noll je bil pri nastopu burno pozdravljen ter je s svojim krepko donečim in gibčnim glasom poslušalce kar elektriziral. Z veseljem smo zapazili, da je v Zagrebu zelo napredoval. Nova moč za naš pevski in glasbeni oder je pokazala se ta večer v gosp. Schulzu, izurjenem baritonu z močnim in prijetnim glasom; tudi je bil živahno sprejet in burno pohvaljen za petje in igranje na glasoviru. Novi kvartet (gg. Meden, Stöckl, Gecelj in Schulz) se je izvrstno obnesel, in moški zbor se odlikoval kakor navadno. „Beseda“ je bila tedaj skoz in skoz izvrstno izpeljana, v tem se je strinjalo vse občinstvo.

(Ušel) je pretekli četrtek popoldne, ko se je hud dež usul nad Ljubljano in se mu je vojak na straži umaknil v stražnico, iz Grada znani nevarni hudodelnik Abé, po domače Maček iz Trzina, ki je imel prestati sedemletno kazen. Spustil se je namreč iz okna in utekel, predno ga je kdo zapazil. Ker je potem tudi naglo iz Ljubljane zginil, mislijo, da je moral imeti pomagache. Podal se je proti Trzinu, kjer ima veliko tovarišev. Zdaj ga žandarji pridno iščejo, pa ga še niso dobili. Maček je jako drzen in nevaren človek.

(Oznaniło.) Dne 7., 8., 9., 10., 11., 12., 14., 16., 17., 19., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31. avgusta, dalje dne 1., 2., 4., 5., 6. in 7. septembra t. l., vselej od zjutraj ob petih do dveh popoldne se bo v Ljubljani stoječi c. kr. topniški polk vadil v streljanju na ostro (s kuglami) na vadilišču pri Vižmarjih na prostoru pod katonsko cesto med spodnjimi Gameljni in Černuškim mostom. Zavoljo nevarnosti na življenje je



v gori imenovanih dneh in urah ljudem prepovedano, stopiti na vadilišče med prostorom gori imenovanim, kateri prostor bo, dokler se bo streljalo, zaznamovan po naznanilnih strazah; tako je tudi ob tem času prepovedano stopiti na kantonsko cesto med spodnjimi Gamelnji in Černuškim mostom, kjer bodo na obeh koncih te ceste tudi naznanilne straže stale. Strelivo, kar se ga najde, se mora koj izročiti podčastniku pri c. kr. topniških depositorjih na Ljubljanskem polju postavljenemu, ter se bode dobilo zanj plačilo, katero je za to odločeno od cesarskega zaklada. Vsakrteri se pa resno svaruje, da naj previdno ravna z najdenimi nabasanimi strelili, ktera se še niso raznesla, sicer utegnejo tistemu, ki jih najde, in drugim strašno nevarna biti.

## Razne reči.

— Duhovske spremembe. V ljublj. škofiji: Č. g. Val. Šarabon gre iz Ribnice za kurata v Šentpeter na Notranjskem; č. g. Ceno baron Cirheimb pa iz Šentvida za kaplana v Šmarijo.

— Podoba sv. Martina, ki jo je g. Janez Šubic izdelal za šmartensko cerkev, se bo te dni v redutni dvorani izpostavila na ogled.

† G. Tribuzzi, okr. glavar črnomeljski, je 5. t. m. v Vipavi umrl. R. I. P.

— Nesreča. Pri popraviljanji mosta v Kranji padel je včeraj velik brun nekemu delavcu tako na glavo, da mu jo je kar zmečkal. Nesrečnež je bil takoj mrtev.

— Posvečevanje oglejske bazilike, 13. pret. m. po prevz. knezoškofu goriškem vršilo se je po cerkvenem obredniku in je trajalo nad štiri ure. Veliko mašo in slavnostni govor (berilo) je imel prečastiti goriški prošt. Vdeležilo se je slovesnosti obilno ljudstva iz okolice, mnogo duhovnov goriške nadškofije in celó iz Vidna. Kakor slišimo, Oglejčani gotovo niso mogli vsem postreči in so toraj mnogi po cerkvenem pravilu morali iti v bližnje kraje se pokrepčat. To pa ni čudo, če pomislimo, da ima mesto Oglej dandanes le kakih 1500 duš in je bilo tisti dan več tisuč tujcev, ker je bila cerkev, v katero gre 12 tisoč ljudi, skoro polna. Dobro bi bilo, da bi nam kdo izmed vdeležnikov slavnost obširniše popisal.

— H katoliški cerkvi je nedavno na Angleškem prestopil 20letni sin lorda Nelsona. Kakor je rekel, pripravilo ga je k temu temeljito premišljevanje od Bagschawea spisane knjižice „Prag cerkveni“ in večletno branje molitvine knjižice katoliške „Zlati marual“.

— Hrvatska bibliografija (julija). 1. „Prirodni zakonik za svakoga ili popularna fizika“. Napisao dr. Bogoslav Šulek. III. knjiga. Svjetlarstvo (sa slikami). Na svet izdalo društvo sv. Jeronima. Tisak dioničke tiskare. 1876. 215 str. u 8mini.

2. „Filozofija hrvatskih poslovica“, složio ju Vilim Korajac. U Osieku. Tiskarna Drag. Šandora 1875. 134 str. u 8mini.

3. „Osvetnici“ IV. knjiga. Narodan epos od Radovana, izišo je u istoj štampariji.

4. „Krasuljak“, priče i pripoviedke za mladež, sabrao i izdao Vjenceslav Zabož Mařík. Ciena 30 n.

5. „Vinogradarstvo“. Sastavio Dragutin Stražimir. Str. 302 sa 71 slikom. Tisak i naklada Albrechta i Fiedlera u Zagrebu.

6. „Gruntovni red i naknadne mu naredbe“. Tisak dioničke tiskare u Zagrebu. Ciena 60 n.

7. „Mladice“, razne pjesme mladeži našoj. Jos. Ljud. Varjačić. U Zagrebu. Nakladom knjižare Lav. Hartmana 1876. str. 136.

8. „Život i djela Vjeslava Babukića“, na-

pisao Tade Smičiklas. U Zagrebu 1876. Tisk. „Narodnih novina“ 89 str. Sa slikom Babukićevam. C. 50 n.

9. „Ornamentika jugoslavenske domaće i obrtne industrije“. Srećko Lay u Zagrebu. Sv. II.

10. „Dubrovnik“. Zabavnik IV. godište. Uredio Stj. Skurla. V. snopič. U Dubrovniku. Naklada tiskare Drag. Prettnera 1876.

— Frak. Francoski „frak“ je obleka, ki čedalje bolj zgublja veljavo. Nosijo ga le še tu pa tam nekteri ob slovesnih prilikah in pa po mestnih gostilnicah — natakarkji. Prišel je v sluh neestetčnosti, nespodobnosti, zato ga boš pri Slovencih težko še našel, spodriva ga čedna suknja. Nedavno je bil tak „frak“ v neki slovenski gostilnici povod sledeči dogodbi. Producirali so se umetniki s petjem in godbo, in sicer nekteri v frakih. Pride gospod, ki je še le malo časa v tem mestu bival, z družbo v gostilno in sede k mizi. Dolgo ni nobenega natakarkja, da bi kaj prinesel. Gospod, naveličan čakanja, jame se ozirati krog sebe po kakem natakarkji. Res šine memo njega človek v fraku. Tega ustavi in osorno nagovori ter ukaže, naj prinese družbi pijače. A debelo ga pogleda ta in zavrne: „Jaz nisem natakark. Kako morete misliti, da bi bil? Jaz sem pevec.“ „Prosim zamere“, se izgovarja gospod, „da sem se tako grdo zmotil. Vaš frak me je zapeljal.“ Pevec se namuza in molče odide.

### Listnica vredništva.

J. G. v M. Vašega dopisa nismo razglasili, ker bi nam utegnil napraviti kako sitnost. Ako vaš župan svoje dolžnosti gledé zemljišne cenitve zanemarja, je to gotovo napčno, posebno tudi, če v tuji gostilni opravlja posel točaja ali če je drugim s svojim obnašanjem v pohujševanje in se reda in policijske ure, na katero bi moral pri drugih gledati, še sam ne drži. Res je torej opravičena želja, da bi se ljudstvo bolj in bolj zavedalo in le take može za zastopnike svoje volilo, ki so vrli sinovi majke Slave in tudi verni katoličani ter s svojim življenjem drugim v spodbujevanje. Rekli ste, drugič kaj več. Prav, pa k imenu svojemu zapišite tudi stan, ker mora vredništvo dopisnike svoje natančno poznati.

### Umrli so:

Od 4 - 7. avgusta. Šimen Lukinovič, fabr. delavec, 50 l., za oslabenjem. Antonija Novak, krojača otrok, 1½ l., za božjastjo. Amalija Zabukovec, rač. pregl. otrok, 3 m., za vodenjo glavo. Miha Gaberšek, delavec, 51 l., za vročinsko boleznijo. Marija Koš, maš. vodje hči, 7½ l., za škrlatom.

### Denarstvene cene. 5. avgusta.

|                                                | Državni fondí. | Denar. | Blago. |
|------------------------------------------------|----------------|--------|--------|
| 5% avstrijska papirna renta . . . . .          | 66.15          | 66.75  |        |
| 5% renta v srebru . . . . .                    | 69.60          | 69.80  |        |
| Srečke (lozi) 1854. l. . . . .                 | 107.—          | 107.50 |        |
| „ „ 1860. l., celi. . . . .                    | 111.50         | 112.—  |        |
| „ „ 1860. l., petinke . . . . .                | 116.50         | 117.—  |        |
| Premijski listi 1864. l., . . . . .            | 130.50         | 131.—  |        |
| Zemljiščine odveznice.                         |                |        |        |
| Štajarske po 5% . . . . .                      | 96.50          | 96.50  |        |
| Kranjske, koroške in primorske po 5% . . . . . | 95.—           | —      |        |
| Ogerske po 5% . . . . .                        | 73.20          | 73.70  |        |
| Hrvaške in slavonske po 5% . . . . .           | 83.—           | 83.50  |        |
| Sedmogruške po 5% . . . . .                    | 74.—           | 74.50  |        |
| Delnice (akcije).                              |                |        |        |
| Nacionalne banke . . . . .                     | 858.—          | 860.—  |        |
| Unionske banke . . . . .                       | 58.25          | 58.75  |        |
| Kreditne akcije . . . . .                      | 144.40         | 144.60 |        |
| Nižoavstr. eskomptne družbe . . . . .          | 665.—          | 675.—  |        |
| Anglo-avstr. banke . . . . .                   | 73.—           | 73.10  |        |
| Srečke (lozi).                                 |                |        |        |
| Kreditne po 100 glđ. a. v. . . . .             | 155.—          | 155.75 |        |
| Tržaške „ 100 „ k. d. . . . .                  | 118.—          | 119.—  |        |
| „ 50 „ „ „ . . . . .                           | 56.—           | 56.50  |        |
| Budenske „ 40 glđ. a. v. . . . .               | 26.—           | 28.—   |        |
| Salmove „ 40 „ „ „ . . . . .                   | 38.50          | 39.—   |        |
| Palfi-jeve „ 40 „ „ „ . . . . .                | 30.25          | 30.75  |        |
| Clary-jeve „ 40 „ „ „ . . . . .                | 29.—           | 30.—   |        |
| St. Genois „ 40 „ „ „ . . . . .                | 36.—           | 31.—   |        |
| Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „ . . . . .         | 23.25          | 24.—   |        |
| Waldstein-ove „ 40 „ „ „ . . . . .             | 21 —           | 22.—   |        |
| Srebro in zlato.                               |                |        |        |
| Ces. cekini . . . . .                          | 5.90           | 5.92   |        |
| Napoleonsd'or . . . . .                        | 9.87           | 9.88   |        |
| Srebro . . . . .                               | 101.75         | 101.85 |        |

### Telegrafične denarne cene 7. avgusta.

Papirna renta 66.40 — Srebrna renta 69.65 — 1860letno državno posojilo 111.50 — Bankine akcije 856 — Kreditne akcije 145.30 — London 123.75 — Srebro 101.70 — Ces. kr. cekini 5.90 — 20frankov 9.82.

### Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

#### Južna železnica.

Iz Dunaja poštni vlak ob 3. uri 4 min. popoldne.  
 „ „ brzovlak „ 6. „ 8 „ zvečer.  
 „ „ hitri poš. vl. „ 2. „ 48 „ ponoči.  
 „ „ zmešani vlak „ 9. „ 17 „ zvečer.  
 Iz Trsta brzovlak 10. „ 31 „ zjutraj.  
 „ „ poštni vlak 12. „ 57 „ opoldne.  
 „ „ hitri poštni vlak 3. „ 43 „ ponoči.  
 „ „ zmešani vlak 4. „ 45 „ zjutraj.  
 (Brzovlaki stojé po 4 min., navadni vlaki po 10 min., zmešani po pol ure.)

#### Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajajo na dan po 3 vlaki; prvi ob 3. uri 55 min. ponoči drugi „ 10. „ 40 „ depoldne tretji „ 7. „ 35 „ popoldne.  
 Prihajajo pa trije: ob 2. uri 35 min. ponoči od sv. Valentina „ 7. „ 45 „ zjutraj „ „ „ 6. „ — „ zvečer od Lesec.

## Služba orglarja

ali tudi cerkovnika se oddaja pri fari sv. Trojice nad Cirknico.

Kdor je želi, naj se oglasi za-njo pri ondašnjem gosp. župniku osebno ali tudi pismeno. (43—1)

## Dve prodajalnici (štacuni)

v „slonovih“ ulicah (44—1)

ste naprodaj pod prav ugodnimi pogoji. Več se zvé na Marijnem trgu hiš. št. 48.

## Kapljice (duh)

za gožo (krof)

izvrsten pripomoček za gožo (krof) pošilja po 1 gold.

V. Franz  
v Holoubkau (Česko).

Pri njem se dobivajo tudi kapljice (duh) za putko (zoper putko in trganje po udih) 1 gold. 20 kr. (33—7)

V tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu so ravnokar na svetlo prišle:

## SLOMŠEKOVE PESMI.

Zbral, vredil in izdal Mih. Lendovšek.

Slomšekovih zbranih spisov prva knjiga. Srednje 8° str. I.—XVI. in 256. Prodaja Jurij Lercher v Ljubljani, trdovezan iztis po 1 glđ., broširan 90 kr. Dobivajo se po isti ceni tudi v Celji pri Drekslerju, v Celovcu pri Lieglu in Leonu, v Gorici pri Dase-u, v Gradcu pri Moserju, v Mariboru pri Fr. Leirerju in pri uredništvu „Slov. Gospodarja“, v Trstu pri Dase-u in Šimpfu, v Zagrebu pri Suppanu.

Kdor pa pošlje izdajatelju v Ptuj (Pettau) po nakaznici 1 gl. oziroma 90 kr., dobí knjigo takoj franko na dom poslano. Opozorujemo še posebej čč. gg. katete in učitelje na to, da zdaj ob koncu šolskega leta ni lahko dobiti lepšega darila za šolsko mladež, kakor so te Slomšekove pesmi. (39—2)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.